

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Libora Duľu a JUDr. Petra Paludu v trestnej veci obvineného **M. A. a spol.**, pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. a iné, na neverejnom zasadnutí 13. apríla 2015 v Bratislave, o sťažnosti prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica zo dňa 19. marca 2015, sp. zn. BB – 3 T 46/2014, takto

r o z h o d o l:

I. Podľa § 194 ods. 1 písm. a/, ods. 2 Tr. por. sa napadnuté uznesenie **zrušuje** vo výroku v bode I. v celom rozsahu a vo výrokoch v bode III. a IV. vo vzťahu k obvineným P. B., M. B. a D. O..

II. Podľa § 79 ods. 3 Tr. por. sa žiadosti obvinených M. B., P. B. a D. O. o prepustenie z väzby **zamietajú**.

III. Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sa sťažnosť prokurátora Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky vo vzťahu k obvinenému M. B. a vo vzťahu k výroku v bode V. napadnutého uznesenia **zamietá**.

O d ô v o d n e n i e

Obvinení P. B., M. B., D. O. a M. B. sú spoločne s ďalšími 13 osobami na základe obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, sp. zn. VII/1 Gv 67/13/1000-592, podanej na Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica, 22. decembra 2014 trestne stíhaní v bode 1/ zo spáchania zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák., a obvinený P. B. M. B., M. B., D. O. v bode 4/ zo spáchania zločinu krádeže v štádiu pokusu podľa § 14

ods. 1 Tr. zák. k § 212 ods. 1. ods. 3 písm. a/, ods. 4 písm. b/ Tr. zák. a v bode 5/ zo spáchania prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b/, písm. c/ Tr. zák., P. B. M. B., D. O. v bode 12/ zo spáchania obzvlášť závažného zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 4 písm. b/ Tr. zák.

Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica, uznesením z 19. marca 2015, sp. zn. BB-3T 46/2016, rozhodol takto:

I. Podľa § 80 ods. 1 písm. c), ods. 2 Trestného poriadku, nakoľko je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, sa obvinení P. B., nar. X. vo V., trvale bytom V., L., t. č. v Ústave na výkon väzby v Nitre, M. B., nar. X. vo V., trvale bytom V., Š., t. č. v Ústave na výkon väzby v Nitre a D. O., nar. X. vo V., trvale bytom V., B., t. č. v Ústave na výkon väzby v Nitre prepúšťajú z väzby na slobodu a ukladá sa im dohľad probačného a mediačného úradníka, čím sa nahrádza ich väzba.

II. Podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, nakoľko je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, sa obvinený M. B., nar. X. vo V., trvale bytom V., P., t. č. v Ústave na výkon väzby v Banskej Bystrici prepúšťa z väzby na slobodu a ukladá sa mu dohľad probačného a mediačného úradníka, čím sa nahrádza jeho väzba.

III. Podľa § 80 ods. 2 Trestného poriadku sa obvineným P. B., M. B., D. O. a M. B. ukladá povinnosť oznámiť policajtovi, prokurátorovi alebo súdu, ktorý vedie konanie, každú zmenu miesta pobytu.

IV. Podľa § 82 ods. 1 písm. a), b), e) Trestného poriadku sa obvineným P. B., M. B., D. O. a M. B. ukladá zákaz vycestovať do zahraničia, zákaz vykonávať činnosť, pri ktorej došlo k spáchaniu trestného činu, zákaz vzdať sa z miesta pobytu na dobu dlhšiu ako 7 (sedem) dní.

V. Podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku sa písomný sľub obvinených M. B. a D. O. predložený dňa 19. marca 2015 neprijíma.

Uznesenie odôvodnil tým, že 11. februára 2015 obžalobu v tejto trestnej veci podľa § 244 ods. 1 písm. h) Tr. por. odmietol a vec vrátil prokurátorovi do prípravného konania, nakoľko v konaní zistil závažné procesné chyby, najmä, že boli porušené ustanovenia zabezpečujúce práva obhajoby. Ďalej uviedol, že dôvody väzby obvinených sú i naďalej dané. Po uplynutí určitého času (v tomto prípade už počítaného na desiatky mesiacov) to však už nestačí, pričom keď má väzba trvať naďalej, musí pristúpiť iný, významný a dostatočný dôvod alebo dôvody a hlavne musí byť preukázané, že kompetentné orgány postupujú vo veci

s osobitnou starostlivosťou. Vzhľadom vývoj tejto veci podľa názoru prvostupňového súdu toto nie je prípad, kedy by sa tak stalo. Pritom obvinení sa nijako nepričinili o tento stav a nemôžu byť preto obeťou nedostatkov konštatovaných procesných pochybení.

Vzhľadom na to, že v zmysle ustálenej judikatúry súdov Slovenskej republiky po uplynutí určitého času k pôvodným dôvodom väzby nepristúpil iný významný a dostatočný dôvod na pretrvávanie väzby než je samotná dôvodnosť podozrenia páchania trestnej činnosti, prvostupňový súd síce u vyššie menovaných na rozdiel od obvineného Mgr. M. K. (o jeho prepustení z väzby na slobodu bolo rozhodnuté dňa 10. marca 2015) nekonštatoval zánik väzobných dôvodov, pretože obava z násilného konania u nich naďalej pretrváva, avšak vyslovil názor, že v tomto prípade je nielen možné, ale priam nevyhnutné uplatniť niektorý z inštitútov druhého oddielu štvrtej hlavy prvej časti Trestného poriadku nahradenia väzby. Po preskúmaní všetkých možných eventualít, vrátane možnosti prijatia ponúkaných písomných sľubov za M. B. a D. O., sa súd rozhodol výlučne použiť najprísnejší inštitút - dohľad probačného a mediačného úradníka za súčasného uloženia vo výroku vymenovaných obmedzení. Možnosť nahradenia väzby týmto inštitútom je úplne zjavná u obvineného M. B., ktorý nie je stíhaný aj za obzvlášť závažný zločin.

Podľa názoru Špecializovaného trestného súdu v zmysle § 80 ods. 2 Trestného poriadku možno uložiť dohľad len ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu a v tomto prípade výnimočné okolnosti prípadu dané sú, pretože neakceptovanie obžaloby z dôvodu vytýkaných formálnych pochybení prokurátora je naozaj výnimočným riešením veci, ku ktorému sa súde uchýľujú len vo výnimočných prípadoch.

Na posilnenie účinkov uloženého dohľadu probačného a mediačného úradníka nad obvinenými prvostupňový súd uložil aj primerané povinnosti a obmedzenia demonštratívne uvedené v § 82 ods. 1 písm. a), b) a sčasti i e) Tr. por.

Proti tomuto uzneseniu ihneď po jeho vyhlásení podal sťažnosť prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, ktorú bližšie neodôvodnil.

Na základe podanej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým bola podaná

sťažnosť a konanie predchádzajúce výroku napadnutého uznesenia a zistil, že sťažnosť prokurátora je sčasti dôvodná.

Najvyšší súd totiž po preskúmaní spisového materiálu zistil rozdielne závery týkajúce sa možnosti použitia náhradného inštitútu väzby v podobe dohľadu probačného a mediačného úradníka u obvinených P. a M. B. a D. O., a preto zrušil výroky napadnutého uznesenia týkajúce sa týchto obvinených. Na druhej strane rozhodnutiu ohľadne väzby obvineného M. B. nemožno vytknúť žiadne porušenie a nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka, a preto túto časť napadnutého uznesenia týkajúcu sa tohto obvineného (i pokiaľ ide o uložené obmedzenia v bodoch III. a IV. napadnutého uznesenia) ponechal nedotknutú a zamietol i sťažnosť prokurátora, ktorá smerovala proti tejto časti napadnutého uznesenia týkajúcej sa tohto obvineného.

Súd prvého stupňa postupoval v zmysle ustanovenia § 72 ods. 2 Tr. por., § 79 ods. 2, ods. 3 Tr. por., § 238 ods. 3 Tr. por., článku 17 ods. 2, ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a článku 5 ods. 1, ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, berúc zreteľ na ochranu práv a základných slobôd obvinených P., M. a M. B. a D. O..

Z obsahu predloženého spisového materiálu síce vyplýva, že obvinení P. B., M. B., M. B. a D. O. boli vzatí do väzby uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, z 5. júla 2013, sp. zn. Tp 48/2013, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. júla 2013, sp. zn. 1 Tost 24/2013, z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por., pričom väzba u obvineného P. B. začala plynúť 2. júla 2013 o 5.15 hod., u obvineného M. B. 2. júla 2013 o 5.13 hod., u obvineného M. B. 2. júla 2013 o 5.00 hod. a u obvineného D. O. 2. júla 2013 o 5.00 hod.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že tvrdenie prvostupňového súdu o trvaní dôvodov väzby všetkých štyroch obvinených je relevantné – so zreteľom na ich osobnostnú výbavu a sklony k páchaniu násilných činov nemožno konštatovať ani po uplynutí viac než 21 mesiacov vo väzbe, z toho v prípravnom konaní takmer osemnásť mesiacov, že by došlo k oslabeniu väzobných dôvodov obvinených. Najvyšší súd síce zhodne so Špecializovaným trestným súdom zistil a konštatuje, že obvinení nijako nespôsobili stav, pre ktorý ich trestná vec nemôže byť prerokovaná pred súdom bez časových sklzov, avšak u obvinených P. B., M.

B. a D. O. sa nestotožnil s tvrdením Špecializovaného trestného súdu, že odmietnutie obžaloby a vrátenie veci do prípravného konania je výnimočnou okolnosťou prípadu, ktorú má na mysli ustanovenie § 80 ods. 2, predposledná veta Tr. por.

Podľa § 80 ods. 1, písm. c) Tr. por. stanovil tak, že ak je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) alebo c), môže súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie ponechať obvineného na slobode alebo prepustiť ho na slobodu, ak s ohľadom na osobu obvineného a povahu prejednávaneho prípadu možno účel väzby dosiahnuť dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným alebo odovzdaním dohľadu nad obvineným do iného členského štátu Európskej únie podľa osobitného predpisu.

Podľa § 80 ods. 2, predposledná veta Tr. por. tak, že ak je obvinený stíhaný pre obzvlášť závažný zločin, je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 2 písm. a) až c) alebo e), alebo obvinený bol vzatý do väzby podľa odseku 3 alebo podľa § 81 ods. 4, možno záruku alebo sľub prijať alebo uložiť dohľad, len ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu. Z posledne citovaného je zrejmé, že musí byť odlišiteľné nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka v uvedených dvoch prípadoch – čiže v prerokúvanom prípade u obvineného M. B. stíhaného za zločin a u obvinených P. a M. B. a D. O. stíhaných aj za obzvlášť závažný zločin. Ak pri zločine možno nahradiť väzbu dohľadom so zreteľom na osobu obvineného a povahu prejednávaneho prípadu, mali by sa výnimočné okolnosti prípadu pri nahradení väzby dohľadom pri obzvlášť závažnom zločine vzťahovať predovšetkým na tieto dva atribúty a nie vzťahovať výnimočnú okolnosť prípadu na rýchlosť, respektíve dĺžku konania v prípravnom konaní, či v konaní pred súdom spôsobenú procesnými nedostatkami v konaní.

Za takú okolnosť nemožno považovať rozhodnutie o odmietnutí obžaloby. Jeho dôvodom je v konkrétnom prípade absencia jednej z náležitostí tohto písomného aktu prokurátora, nie potreba opakovať dôkazné úkony v dôsledku chýb postupu policajta alebo prokurátora. Keďže prokurátor sťažnosť proti uzneseniu nepodal, má už v súčasnom období (od 11. februára 2015) nepochybne faktickú možnosť na odstránení označeného nedostatku pracovať. Nejde teda o zásadný časový prieťah a fáza konania pred vrátením veci prokurátorovi sa predlžuje len rozhodovaním o väzbe, ku ktorému by v dôsledku podanej žiadosti obvinených bez ohľadu na rozhodnutie pri predbežnom prerokovaní obžaloby došlo. Za tejto situácie, pri dôvodnosti podozrenia a pretrvávaní väzobného dôvodu nevzniká

nedostatok „dôvodu na ďalšie trvanie väzby " v zmysle 79 ods. 1 Trestného poriadku (dostatočná aktivita orgánov činných v trestnom konaní a súdu).

Navyše, tak ako už v minulosti bolo uvedené - vid' uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 2. októbra 2012, sp. zn. 2 Tost 32/2012, za výnimočné okolnosti prípadu by bolo podľa sťažnostného súdu možné považovať také, ktoré sa dotýkajú osoby obvineného alebo osobitosti povahy prerokúvaného prípadu nie však vrátenie veci do prípravného konania, ktoré v prerokúvanom prípade nespôsobuje žiadne výnimočné okolnosti, ani samo svojou povahou výnimočnou okolnosťou, či už vzhľadom na predĺženie konania alebo povahu inštitútu odmietnutia obžaloby je riadnym a bežne používaným inštitútom v rámci predbežného prerokovania obžaloby.

So zreteľom na dĺžku trvania väzby u páchatel'ov obzvlášť závažného zločinu a v rámci nej dĺžku trvania väzby v prípravnom konaní (dvadsaťpäť mesiacov) nepovažuje najvyšší súd za výnimočnú okolnosť prípadu, ak bola vec po devätnástich mesiacoch trvania väzby (z toho necelých osemnásť mesiacov väzba trvala v prípravnom konaní) vrátená do prípravného konania a z väzby v prípravnom konaní neuplynuli ani dve tretiny maximálnej možnej výmery.

Preto najvyšší súd výroky o nahradení väzby a prepustení obvinených M. B., P. B. a D. O. a s nimi súvisiace výroky uznesenia Špecializovaného trestného súdu vo vzťahu k ich osobám zrušil a nahradil ich zamietnutím žiadosti menovaných o prepustenie z väzby.

Sťažnosť prokurátora vo vzťahu k obvinenému M. B. najvyšší súd ako nedôvodnú zamietol.

Výrok uznesenia Špecializovaného trestného súdu o neprijatí písomného sľubu obvinených M. B. a D. O. (proti ktorému sťažnosť prokurátora tiež smerovala, avšak nedôvodne) je aj naďalej aktuálny, aj keď z iných dôvodov - pre absenciu výnimočných okolností prípadu (ako je uvedené vyššie).

Tento výrok ostal rozhodnutím najvyššieho súdu nedotknutý.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z týchto dôvodov považoval za zákonný

i spravodlivý postup odlišenie rozhodnutia o väzbe u obvinených, z ktorých jeden sa mal dopustiť zločinu (M. B.) a ďalší traja obzvlášť závažného zločinu (P. B., M. B. a D. O.).

Z týchto dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 13. apríla 2015

**JUDr. Peter K r a j č o v i č, v. r.
predseda senátu**

Vypracoval : JUDr. Peter Paluda

Za správnosť vyhotovenia : Mgr. Libuša Jánošíková